

Árvizek hazánkban A víz és az ember küzdelme ©

7. rész

Kéthónapi küzdelem 1970-ben

„ ... A 20. század egyik legnagyobb tiszai árvize 1970 áprilisában kezdődött. Május közepén már mindenféle megfeszített munka folyt a gátakon, 20-án pedig a védekezésért felelős bizottság elrendelte, hogy „Nagylakon, Magyarcsanádon, Apátfalván, Kiszomborban, Ferencszálláson és Kübekházán a legszükségesebb holmikat összecsomagolva, fent virrasszon a lakosság”. A helyzet azonban tovább romlott, így megkezdődött az evakuálás Makón és Maroslelén.....”

Forrás: Duna Múzeum

Április 9.	A Tisza vízszintje folyamatosan emelkedett. 500 embert vezényeltek a gátakra.
Április 21.	Makón és környékén már 195 családot kellett kitelepíteni. Csongrád megyében 3520 ház károsodott.
Április 23.	A Tisza 843 centiméterrel tetőzött, majd az alsó szakaszán meqállt az áradás.

A halottak számát ma sem tudják

Május 13-án a Szamos Romániában áttörte a gátat és elöntötte Szamos megye ¾-ét. Vályogházakat sodort el az ár a bennük tartózkodó emberekkel együtt.

Május 14-én Szatmárnémeti városát felkészületlenül érte az áradat. Épületek dőltek össze, megszűnt az áram, ivóvíz- és gázellátás.

Május 15-én hatalmas összefogással megkezdődött a mentés. Az emberek a háztetőkön, fákon várták a segítséget. Az országhatáron túl a halottak számát ma sem tudják pontosan.

Szatmárnémeti (Satu Mare) 1970 májusában
Forrás: maszol.ro

Az őrülten száguldó Szamos gátakat ledöntve lépte át az országhatárt. A térség folyóin és Tiszán rohamosan emelkedett a vízszint. Május 16-án hazánkban is több helyen átszakadt a gát és községeket öntött el az áradás.

Fotók: DunaMúzeum, ATVÍZIG

Óriási küzdelem kezdődött az emberek, az állatok és az épületek megmentésére. A Tisza, a Maros, a Szamos, a Túr, a Kraszna, a Bodrog, a Boldva és a Körösök mentén **43 községet üritettek ki**. Légi, vízi és kételtű járművekkel szállították el az embereket. Harmincezren kényszerültek otthonaik elhagyására. **Május 20-án** a Maros hulláma elérte a Tiszát, így a megerősített töltéseknek több mint 890-895 cm-es vízmagassággal kellett megbirkózniuk.

A Tiszán az áradás június 2-án 961 cm-es vízállásnál megállt, és elkezdődött a lassú apadás.

Június végére a térségben az árvízveszély megszűnt, a víz és az ember küzdelme eldőlt. A vízügyi dolgozók, a védekezők tízezreinek köszönhetően az emberek életét sikerült megmenteni. Szeged, Makó és Hódmezővásárhely megmenekült.

Hatalmas kár érte a kisebb településeket, ahol sok-sok ház összedőlt, lakhatatlanná vált.

Az egész ország összefogott az újjáépítésben. A komfort nélküli vályogházak helyén 1970 karácsonyára **5120 korszerű fürdőszobás családi ház épült**.

A korábban vezetékes ivóvíz nélküli falvak megújultak. Kutakat fúrtak, hidroglóbuszokat emeltek, vízvezetékeket fektettek és eljutott az otthonokba a tiszta ivóvíz.

Több településen elkezdték a szennyvíz elvezetését és tisztítását az addigi környezetet szennyező ún. pöcegödörök helyett.

Az Országos Vízügyi Hivatal és az illetékes minisztérium megrendelésére film készült a védekezésről és az újjáépítésről:

https://www.youtube.com/watch?v=thTJvjwz_c0

Források: ATVÍZIG — delmagyar.hu — Duna Múzeum, Mérce-blog.hu — KÖVÍZIG — maszol.ro — National Geographich — viztotony.hu

Szerző: Kiss Miklós — **Olvasószerkesztők:** Domonkos László, Károlyi András, Németh Ferenc — Minden jog fenntartva. Budapest, 2020

Támogató partnereink: BAKONYKARSZT Zrt. — BÁCSVÍZ Zrt. — DUNA-KÚT Kft. — Fővárosi Csatornázási Művek Zrt. — Szegedi Vízmű Zrt. — ZALAVÍZ ZRT.